

Kaupunginvaltuusto	§ 153	05.11.2018
Kaupunkikehityslautakunta	§ 87	23.04.2019
Kaupunginhallitus	§ 193	13.05.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 94	10.06.2019

Jonna Nyysösen ym. valtuustoaloite avohakkuuttomasta metsänhoidosta Salossa

3521/14.03.02/2018

Kaupunginvaltuusto 05.11.2018 § 153

Jonna Nyysönen ym. valtuutetut tekivät seuraavan valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Salon kaupunki luopuu avohakkuista ja metsämaan voimaperäisestä muokkauksesta ja siirtyy metsissään jatkuvan kasvatuksen menetelmiin.

Esitämme, että Salon kaupunki määrittelee metsänhoidon päätavoitteeksi luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen, hiilinielujen lisäämisen sekä monipuolisten virkistysmetsien tarjoamisen asukkaille.

Me esitämme myös, että kaupunginhallituksen 23.5.2011 tekemä päätös suojella vähintään 5% kaupungin omistamista metsistä, tulee nyt toteuttaa.

Jonna Nyysönen
Marja Ruokonen
Mira Aaltonen
Kai Schneider
Sari Pesonen
Annika Fagerström”

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunkikehityslautakunta 23.04.2019 § 87

Valmistelija: kaupungingeodeetti Ari Vainio, ari.vainio@salo.fi, puh. 02 778 5400

Metsien hoidosta ja kasvatustavoista on keskusteltu vuosikymmeniä. Uusimpina teemoina keskusteluun on tullut mm. Metsälain muutos vuonna 2014, joka on mahdollistanut aiemmin kielletyn ns. jatkuvan kasvatuksen hakkuutavan muiden joukossa. Lisäksi virkistysarvojen merkitys lähimetsissä on entisestään korostunut ja erityisesti on kiinnitetty huomiota ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja metsien merkitykseen hiilinieluinä eli päästöjen vastavoimana.

Ilmastomuutoksien seurauksista on tutkimustuloksia, että ilmaston lämpeneminen on vaikuttanut ja vaikuttaa metsien kasvua lisäävästi. Toisaalta myös riskit metsätuhoihin kasvavat. Matalajuurinen kuusi kestää

huonosti lisääntyviä tuulioloja ja haasteena kuusikoille ovat myös yhä enemmän puun tuholaiset. Salon seudulla vallitsevista sääolosuhteista leudot talviolosuhteet asettavat kuusikoissa tapahtuvan puunkorjuun jälkeen jäävän puuston erityisen alttiiksi juurituhoille.

Tiedetään, että metsät sitovat suuret määrät hiilidioksidia. Hiiltä on varastoitunut puuston ohella metsän maaperään. Puuston hiilivarasto lisääntyy kasvun myötä ja silloin, kun vuosittainen kasvu on poistumaa suurempi. Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteet tarkoittavat Suomelle, etteivät päästöjen vähentämiset riitä, vaan tarvitaan lisäksi luonnon hiilinielua, metsiä.

Hiilinielusta keskustelun rinnalla jatkuu sen oleellisena osana keskustelu metsien hoidosta. Eri näkökohtia on tuotu esille avohakkuista ja jatkuvasta kasvatuksesta. Avohakkuu, jota nimitetään päätehakkuuksi, tarkoittaa sitä, että siinä poistetaan puut lähes kokonaan ja muokataan maata tarpeellisissa määrin seuraavan kevään metsän istutusta varten. Maisemallisesti varsinkin laajemmat avohakkuut herättävät usein negatiivisia tunteita heti hakkuun jälkeen ja alkuvuosina. Jatkuvassa kasvatuksessa puustoa ei hakkuiden yhteydessä poisteta kokonaan, vaan poimitaan osa puustosta pois. Pyrkimyksenä on saada metsästä näin mm. eri-ikäistä. Valtakunnan tasolla metsistä on vajaan 5 % jatkuvan kasvatuksen piirissä. Hiilinielujen kannalta avohakkuu pienentää yhdellä kertaa hiilivarastoa, jonka lisäksi maaperästä vapautuu hiiltä useamman vuoden ajan, vaikkakin ennen hakkuutoimenpidettä metsää on voitu kasvattaa tiheämpänä ja enemmän järeää puuta sisältävänä kuin mm. jatkuvassa kasvatuksessa.

Jatkuva kasvatusta tuottaa Luonnonvarakeskuksen mukaan 15-25% vähemmän puuta kuin tasaikäiskasvatusta. Jatkuvassa kasvatuksessa ei pystytä hyödyntämään jalostettua taimiainesta, jolla on saavutettu 20 %:n kasvu luonnon taimiin verrattuna ja juurikäypäresistenssiä on voitu nostaa 20 %. Jatkuvan kasvatuksen hyödyt ilmastomuutoksen kannalta ovat siten kiistanalaiset, koska järeiden puiden määrä vähenee ja kokonaispuumäärä pienenee. Jatkuva kasvatusta johtaa yleensä lopulta nopeastikin päätehakkuuseen, tuotto pienenee ja laatu huononee. Lähinnä tämä johtuu siitä, että jatkuva kasvatusta johtaa metsän varjoisuuteen ja tällöin luontaisin puulaji on kuusi. Kun jatkuvassa kasvatuksessa poistetaan erityisesti järeitä puita, tulee myös korjuukaluston olla järeää ja ajourat leveinä. Kaikki hakkuut ovat siten myös kuusikoissa harvennushakkuuta, joten korjuuvauriot ja juurikäypä leviävät helposti. Tämä johtaa siten hakkuutavasta riippumatta kuusikoiden päätehakkuuseen. Tämänhetkisen tutkimuksen valossa jatkuva kasvatusta voi olla paikottain kuitenkin perusteltua, kuten mm. turvemaidella.

Luonnonvarakeskuksen mukaan jatkuva kasvatusta ei itsessään turvaa metsäluonnon monimuotoisuutta. Kaikissa hakkuutavoissa on uhanalaisia lajeja, ne vain eroavat toisistaan. Jatkuvaa kasvatusta on perusteltu myös taloudellisilla seikoilla. Tämän hetken tutkimuksen valossa ei kannattavuuden välillä ole merkittävää eroa. Lähinnä voisi arvioida, että taloudellisessa mielessä voisi jatkuvalla kasvatuksella saada etua määrättyillä pienemmillä yksityismetsätiloilla, missä halutaan saada tasaisempaa metsätuloa. Kaupungin näkökulmasta metsäomaisuuden

kehitysluokka, määrä ja sijainti mahdollistavat vuosittaisen budjetoidun useamman tuhannen kuutiometrin hakkuumäärät, joten ei ole löydettävissä vastaavaa taloudellista perustetta tasaisemman metsätulon saamiseksi.

Kaupunki noudattaa omistamiensa metsien hakkuu- ja hoitotoimissa voimassaolevaa asiantuntijoiden laatimaa metsäsuunnitelmaa. Ennen toimenpiteiden aloittamista sovitaan olosuhteet huomioiden, miten toimitaan. Luonnon monimuotoisuuteen liittyvät seikat on huomioitu metsäsuunnitelmassa.

Eryistä huomiota kiinnitetään Metsälain 10 §:n mukaisten kohteiden koskemattomuuden lisäksi mm. säästöpuihin, sekametsän suosimiseen, lahoppuun jättämiseen, vesistöjen suojaomiin, riistatiheikköihin ja vaihettumisvyöhykkeisiin. Metsälain mukaisten erityisen arvokkaiden elinympäristöjen lisäksi luonnonsuojelulain ja vesilain säädökset otetaan aina huomioon metsän käsittelyssä. Lisäksi huomioidaan metsäkuviokohtaisesti paikalliset virkistysarvot.

Jatkuvan kasvatuksen mahdollisuuksia on lisätty niillä metsäkuvioilla, missä sen on katsottu olevan mahdollista. Samoin päätehakkuita vältetään, korvataan pienemmillä yksittäisillä alueilla ja harvennushakkuilla sen mukaisesti, kun se on pitkäjänteisen metsänhoidon kannalta perusteltua unohtamatta virkistys- ja ympäristötekijöitä. Päätehakuilla metsäpohjan voimaperäistä muokkausta vältetään ja toimenpiteet sovitetaan eri metsäkuvioilla kokonaisvaltaisesti eri näkökannat huomioiden.

Jatkossa voidaan kiinnittää entistä enemmän huomiota yleisillä alueilla, puistoissa ja mm. koulujen ja päiväkotien läheisyydessä tehtäviin toimenpiteisiin turvaten näin paremmin lähimetsien metsäluontokokemukset.

Metsäluonnon monimuotoisuus turvataan suojelun ja järkipäisen metsänhoidon yhteensovittamisella. Kaupunki on toteuttanut METSO -ohjelmaan liittyvän kartoituksen kaikissa metsissä vuonna 2011. Kartoituksen perusteella suojeluun sopivia kohteita myytiin valtiolle runsasta kahta prosenttia kaupungin metsäomaisuudesta vastaava ala. Neuvottelutulos saavutettiin ja valmisteltuna oli myös tätä suurempi kauppa METSO -ohjelmaan, mutta ministeriö ei hyväksynyt paikallista neuvottelutulosta.

METSO-kartoituksen tuloksena kaupungilla on selkeä kuva metsiensä arvokkaista luontokohteista ja näin ollen varsinaisten suojelualueiden lisäksi on ollut mahdollista jättää näitä kohteita hakkuutoimenpiteiden ulkopuolelle. Asiassa ei myöskään ole ristiriitaa taloudellisuuden kannalta, koska kohteet ovat pääsääntöisesti hankalia ja kustannustehottomia korjuun kannalta. Joidenkin kohteiden osalta ollaankin jatkamassa neuvotteluja METSO -kohteiksi myynnistä. Käytännössä kaupungin omistamista metsistä on joko virallisin tai omin toimenpitein suojelun piirissä tavoitteen mukaiset yli 5 %, kun otetaan huomioon jo METSO -ohjelmaan luovutetut kohteet.

Kaupunkikehitysjohtaja:

Kaupunkikehityslautakunta toteaa, että

- aloitteen mukaiset luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, hiilinielujen lisääminen sekä monipuolisten virkistymetsien tarjoaminen asukkaille soveltuvat mainiosti tavoitteiksi kaupungin metsien hoidolle.
- valmistelutekstissä esitettyjen seikkojen nojalla ei ole perusteita luopua kategorisesti avohakkuista, vaan kaupungin metsiin sovelletaan metsäkuviokohtaisesti ja metsäsuunnitelmassa esitettyjä tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä em. tavoitteet huomioiden.
- kaupungin omistuksessa 23.5.2011 olleista metsistä on joko virallisin tai omin toimenpitein suojeltu tavoitteen mukaisesti yli 5 %, kun otetaan huomioon jo METSO -ohjelmaan luovutetut kohteet.

Kaupunkikehityslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Jonna Nyysösen ym. valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 13.05.2019 § 193

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto merkitsee valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 10.06.2019 § 94

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle,

että kaupunginvaltuusto merkitsee valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.